

млений та проаналізований, перетворюється в хаотичний набір знань, які не завжди можуть бути використані особистістю в нових умовах. Тому кожний етап роботи (написання сценарію, розподіл ролей, репетиції, робота над формою і стилем, відбірковий конкурс і т. д.) супроводжується аналізом можливих варіантів. 9-й компонент процесу педагогічного управління та самоуправління студентів — колективне обговорення і корегування результатів індивідуальної творчої роботи. Цей етап роботи побудований на спільній діяльності студентів та педагога. Такі проекти здійснюються щорічно з 2001 року по 2005 рік включно. Аналізуючи досвід підготовки і проведення проекту можна констатувати той факт, що навчально-творча діяльність, яка включає в себе всі перераховані компоненти, оптимізує та активізує процес засвоєння знань та навичок, які необхідні студентам в майбутній професійній діяльності, допомагає їм самостійно справлятися з поставленими творчими завданнями, які, як правило, не мають однозначного рішення, сприяє переносу знань та навичок в нові умови, а головне — створює сприятливий емоційний фон занять та позитивне ставлення студентів до навчання..

*Т. М. Гусак, канд. пед. наук, доц.,
М. П. Кобець, викл.,
кафедра іноземних мов ф-ту маркетингу*

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ, ЯК ДРУГОЇ ДЛЯ ПОВСЯКДЕННОГО СПІЛКУВАННЯ

Іноземна мова, що вивчається як друга мова для спілкування, повинна вивчатись у штучно створеному мовному середовищі. Вона повинна бути живою, функціональною, доречною для використання у повсякденному житті.

Вчителі у даному випадку є провідниками, котрі проводять своїх учнів через цілеспрямовані дії, а саме: діалоги, обговорення, створення життєвих ситуацій, де можна було б застосувати вивчені мовні конструкції. Вчитель повинен створити вільну, веселу, доброзичливу атмосферу, котра зніме напруження при вживанні мовних конструкцій. Дитина не повинна нічого боятись, у тому числі і робити помилки. Важливо лише те, що дитина намагається висловити свою думку іноземною мовою і не боїться це робити. Атмосфера напруженості, страху та побоювань блокує розуміння, запам'ятовування та вільне висловлювання дитини.

На сьогодні є досить багато розбіжностей серед теоретиків про проблеми вивчення іноземних мов. При вивченні письма деякі педагоги пропонують давати всі правила з вивчення мови із загальноосвітньою метою, інші пропонують робити мовні «мости» між усією мовою та систематичними прямими правилами мовних форм, щоб пристосувати їх до потреб учнів. Подібні дебати виникають і в напрямку вивчення інших мов. Роль граматики також зазнає змін у визначенні при вивченні іноземної мови. Багато педагогів-практиків підкреслюють необхідність вивчення безпосередньо мовних структур, які формують основу мовного розвитку учня. Вчителі деяких країн відмовляються вивчати граматику окремо, включаючи її тільки у розмовний процес і сподіваючись, що діти засвоять граматичні конструкції під час спілкування, не задумуючись над тим, яку граматичну форму вони вживають. Для цього використовуються багато завдань, таких, як презентації, захисти семестрових робіт, есе, проекти з домашнього читання та дослідження на задані теми. Цікавим прикладом може служити методика викладання іноземних мов у колишньому Радянському Союзі, коли вивченню граматики приділялась досить велика увага, а випускники мовних вузів потім спілкувались з носіями мов, маючи досить гарну теоретичну базу, якої було достатньо для спілкування, а перебування протягом досить короткого часу у мовному середовищі теоретичні знання досить швидко активізувались та трансформувались у практичне спілкування.

Цілком очевидно, що грамотність формується під впливом накопичених знань і далеко не всі діти оволодівають навичками використання мовних структур іноземної мови у природному середовищі. Символьне кодування, фонетика, морфологія, синтаксис і семантика — всі ці явища використовуються при вивченні іноземних мов.

Тоді, як ціла мова прагне робити наголос на підходах до читання, з такими стратегіями, як наприклад відгадування і виведення висновків, деякі діти не потребують відгадування значення слів або їх вимови, але їм це неминуче доведеться робити, тому що вони відчують нестачу навиків декодування та кодування. В таких випадках потрібно швидше збагнути фонологічні правила, свідомість та майстерність, щоб навчитися співставляти звук і символ та «зламати» код, для того, щоб витягнути інформацію з тексту. Деякі педагоги пропонують дітям при читанні текстів пропускати слова, які вони не можуть прочитати або замінювати

їх своїми власними словами, щоб пояснити, як вони розуміють текст.

Дані, отримані протягом останніх років, свідчать, що діти, у котрих є проблеми при вивченні рідної мови, можуть досягти досить гарних успіхів у вивченні іноземної мови, кількість таких учнів є достатньою, щоб звернути на них особливу увагу. Тут з'являється певний взаємозв'язок у розумінні принципів роботи рідної та іноземної мов, особливо це помітно в полілінгвістичному середовищі, на прикладі України — це українська та російська мови. Тут виникає ситуативна складова проблеми, роль кожної з мов для окремої особистості, їх важливість та вживаність. Повертаючись до проблеми вивчення іноземної мови, зауважимо, що Спаркс і Генсчов вважають, що причиною цього є емоційні фактори, такі як низька мотивація, негативне ставлення вчителя до дітей чи викладання, негативне ставлення дитини до вчителя, стан тривоги у дитини при підготовці до уроку та інше. Також Спаркс і Генсчов підтверджували важливість емоційного фактору при вивченні іноземних мов, вони доводили, що ці фактори не можуть бути прямою причиною провалу при вивченні іноземних мов, а швидше результатом чи побічним ефектом слабкості рідної мови.

На педагогічному рівні дослідники підтримують підхід мультисенсорної структурованої мови чи підхід Ортона — Длilінгма, котрий був створений, щоб виробити орфографічні навички та навчити читати учнів, у яких були проблеми з рідною мовою. У цих випадках акцент робиться на дешифруванні рідної мови учнів за допомогою фонетики, структурованого мовного підходу, використовуючи мультисенсорне викладання, таким чином, дозволяючи учням чути, бачити та писати одночасно. Цей підхід дає можливість використовувати пряме і поступове вивчення фонетики, морфології та синтаксису систематичним і структурованим способом. Серія досліджень доказала ефективність цього методу на практиці.

С. В. Гушко, канд. екон. наук, доц.,
А. В. Шайкан, канд. екон. наук, доц.,
кафедра обліку і аудиту

Криворізького економічного інституту КНЕУ

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩІЙ ОСВІТІ